

Świadczenie ratownicze dla strażaków-ratowników OSP

Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych ([Dz. U. z 2021 r. poz. 2490](#)) strażakowi ratownikowi OSP przysługuje świadczenie ratownicze z tytułu wysługi lat w ochotniczej straży pożarnej.

Prawo do świadczenia ratowniczego przysługuje strażakowi ratownikowi OSP, który:

1) czynnie uczestniczył w działaniach ratowniczych lub akcjach ratowniczych:

- a) w przypadku mężczyzn - przez co najmniej 25 lat,
- b) w przypadku kobiet - przez co najmniej 20 lat oraz

2) osiągnął:

- a) w przypadku mężczyzn - 65. rok życia,
- b) w przypadku kobiet - 60. rok życia.

Przez czynne uczestnictwo należy rozumieć bezpośredni udział co najmniej raz w roku w działaniach ratowniczych lub akcjach ratowniczych.

Przez „strażaka ratownika OSP” rozumie się osobę, która:

- 1) **ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 65 lat** (dopuszcza się pełnienie funkcji kierowcy przez strażaków ratowników OSP po ukończeniu przez nich 65 lat pod warunkiem posiadania aktualnych badań lekarskich dopuszczających do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych);
- 2) **posiada aktualne stosowne ubezpieczenie;**
- 3) **posiada aktualne orzeczenie lekarskie** stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych,
- 4) **odbyła szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy;**
- 5) **ukończyła z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.**

Ewidencję udziału strażaków ratowników OSP z terenu Gminy Wola Uhruska w działaniach ratowniczych lub akcjach ratowniczych, obejmującą datę, numer i miejsce podjętych działań ratowniczych lub akcji ratowniczych oraz imienny wykaz ich uczestników, prowadzi Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej we Włodawie.

Przy naliczaniu okresu czynnego uczestnictwa w działaniach ratowniczych nie jest wymagane zachowanie ciągłości wysługi lat w OSP.

Świadczenie ratownicze strażakom ratownikom OSP z terenu Gminy Wola Uhruska, w formie decyzji przyznaje Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej we Włodawie na wniosek tego strażaka ratownika OSP lub jego przedstawiciela ustawowego, pełnomocnika albo opiekuna prawnego.

Wzór wniosku o przyznanie świadczenia ratowniczego określony został rozporządzeniem [Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 lutego 2022 r. w sprawie wniosku o przyznanie świadczenia ratowniczego.](#)

W dacie wejścia w życie ustawy wysokość świadczenia ratowniczego została ustalona na **200 zł**. Kwota świadczenia ratowniczego podlega corocznej waloryzacji (pierwsza waloryzacja do dnia 31 marca 2023 r.).

Dla członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych przed 1 stycznia 2022 r. zostały wprowadzone przepisy przejściowe - art. 50 ustawy, zgodnie z którym świadczenie ratownicze przysługuje również członkom ochotniczych straży pożarnych, o których mowa w art. 19 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, a więc osobom, które były członkami Ochotniczej Straży Pożarnej przed 1 stycznia 2022 r., i którzy do 31 grudnia 2021 r.:

- 1) brali bezpośredni udział w działaniach ratowniczych:
  - a) w przypadku mężczyzn - przez co najmniej 25 lat,
  - b) w przypadku kobiet - przez co najmniej 20 lat oraz
- 2) ukończyli:
  - a) w przypadku mężczyzn - 65 lat,
  - b) w przypadku kobiet - 60 lat.

Jeżeli osoba, która była członkiem OSP nie spełniła powyższych przesłanek do 31 grudnia 2021 r. to okres, w którym brała bezpośredni udział w działaniach ratowniczych jako członek OSP może doliczyć do okresu, w którym brała bezpośredni udział w działaniach ratowniczych jako strażak

ratownik OSP, a więc po 1 stycznia 2022 r.

Osoba ubiegająca się o świadczenie ratownicze musi wykazać stosowny okres bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

Potwierdzeniem bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych jest:

- 1) od 1 stycznia 2022 r. – dokumentacja prowadzona przez Państwową Straż Pożarną;
- 2) od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2021 r. – dokumentacja prowadzona przez PSP lub pisemne oświadczenie 3 świadków;
- 3) do 31 grudnia 2011 r. – pisemne oświadczenie 3 świadków,

Zasady odnoszące się do osób powoływanych na świadków

Świadkiem nie może być:

- 1) małżonek, rodzeństwo, wstępny, zstępny lub powinowaty do drugiego stopnia wnioskodawcy;
- 2) osoba związana z wnioskodawcą tytułem przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 3) osoba pozostająca wobec wnioskodawcy w stosunku podrzędności służbowej;
- 4) osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione umyślnie przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

Ponadto co najmniej jednym ze świadków musi być osoba, która pełniła funkcje publiczne lub była zatrudniona w urzędzie obsługującym organ administracji samorządowej w okresie, który ma potwierdzić bezpośredni udział wnioskodawcy w działaniach ratowniczych.

Interpretacja przepisów w zakresie osób pełniących funkcje publiczne zawarta na stronie Związku Ochotniczych Straży Pożarnych:

Ustawa o ochotniczych strażach pożarnych nie określa definicji „osoby pełniącej funkcję publiczną”, w związku z czym w tej kwestii należy posilkować się innymi regulacjami oraz dorobkiem doktryny i orzecznictwa.

Zgodnie z art. 115 § 19 k.k. osobą pełniącą funkcję publiczną jest funkcjonariusz publiczny, członek organu samorządowego, osoba zatrudniona w jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi, chyba że wykonuje wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba, której uprawnienia i obowiązki w zakresie działalności publicznej są określone lub uznane przez ustawę lub wiążącą Rzeczpospolitą Polską umowę międzynarodową.

Z kolei na łamach ustawy z dnia 6 września 2002 r. o dostępie do informacji publicznej pojęcie osoby pełniącej funkcję publiczną winno być ujmowane szeroko i nie ogranicza się tylko do funkcjonariuszy publicznych, lecz obejmuje każdą osobę mającą związek z realizacją zadań publicznych, a nawet dopiero ubiegającą się o ich wypełnianie.

Za osobę pełniącą funkcję publiczną należy uznać każdego, kto pełni funkcję w organach władzy publicznej lub też w strukturach osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, jeżeli tylko funkcja ta ma związek z dysponowaniem majątkiem państwowym lub samorządowym albo zarządzaniem sprawami związanymi z wykonywaniem swych zadań przez władze publiczne, a także inne podmioty, które tę władzę realizują lub gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa. Nie ma przy tym znaczenia, na jakiej podstawie prawnej osoba wykonuje funkcję publiczną (patrz: wyrok NSA z dnia 21 czerwca 2018 r., sygn. akt I OSK 169/18).

W ramach podania przykładu, osobą pełniącą funkcję publiczną będzie sołtys. Sołectwo jest jednostką pomocniczą gminy (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 559). Sołectwo jest elementem pomocniczego podziału administracyjnego, jest pochodną zasadniczego podziału terytorialnego i stanowi istotny element usprawniający realizację zadań gminy. Jej status publicznoprawny wyznaczony jest przede wszystkim poprzez uprawnienia (kompetencje, zadania) publiczne, a więc zdolność do załatwiania określonych spraw publicznych. Jednostka pomocnicza nie jest formą

decentralizacji, gdyż nie posiada prawem określonej samodzielności względem gminy. W konsekwencji nie powinno budzić wątpliwości, że regulacje dotyczące sołectwa, w tym trybu działania jego organów spełniać muszą warunki określone przepisami ustawy, z uwzględnieniem odpowiedniego stosowania regulacji odnoszącej się do organów gminy (patrz: wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 kwietnia 2016 r., sygn. akt II SA/Go 232/16). Ustawa o samorządzie gminnym nie sprecyzowała zakresu działań organów wykonawczych jednostek pomocniczych. Źródłem ich zadań i kompetencji stanowią przepisy ustaw szczególnych z zakresu materialnego prawa administracyjnego, a tak-że postanowienia uchwał rady gminy, które przenoszą określone zadania i kompetencje na rzecz tych organów wykonawczych.

Sołtys jest organem wykonawczym w sołectwie (art. 36 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym) i jest wybierany w głosowaniu tajnym przez stałych mieszkańców sołectwa (art. 36 ust. 2 ustawy). Sołtys, jako przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej może uczestniczyć, bez prawa głosu, w pracach rady gminy na zasadach określonych w statucie gminy (art. 37a ustawy). Przewodniczący rady gminy każdorazowo zawiadamia sołtysów o mającej się odbyć sesji rady gminy na takich samych zasadach jak radnych.

Sołtys, uczestniczy w pracach instytucji samorządowej, jako reprezentant społeczności mieszkańców zamieszkujących teren określonego sołectwa, bierze udział w rozwiązywaniu problemów społeczności sołectwa, działając w jej interesie. W związku z powyższym stwierdzić należy, że sołtys jest osobą pełniącą funkcję publiczną.

Odzwierciedlenie powyższej tezy można odnaleźć w orzecznictwie sądowym. W wielu orzeczeniach wskazano, że sołtys jest osobą pełniącą funkcję publiczną, np.: wyrok NSA z dnia 5 lutego 2019 r., sygn. akt I OSK 685/17 - „W sprawie nie ma także zastosowania przepis art. 5 ust. 3 ustawy o dostępie do informacji publicznej. Ustawa ustanawia w art. 5 ust. 3 dodatkowe gwarancje jawności postępowań toczących się przed organami państwa, jeżeli postępowanie dotyczy władz publicznych lub innych podmiotów wykonujących zadania publiczne albo osób pełniących funkcje publiczne - w zakresie tych zadań lub funkcji. Jeżeli zatem postępowanie dotyczy wskazanych w tym przepisie podmiotów i ma związek z wykonywanymi przez nie zadaniami lub sprawowaną funkcją, nie można ograniczać dostępu do informacji o rozstrzyganych i dotyczących tych kwestii sprawach ze względu na interes strony (np. sołtysa). Ochrona interesu strony, która jest w tym wypadku organem władzy, osobą pełniącą funkcję publiczną (np. sołtys) lub też podmiotem wykonującym zadania publiczne, nie może być przesłanką objęcia tajemnicą informacji o toczących się z jej udziałem postępowaniach”, wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 13 lipca 2017 r., sygn. akt IV SAB/Wr 75/17 - „Zarówno treść, jak i sama forma (postać) wniosku o odwołanie sołtysa jest sprawą publiczną, gdyż dotyczy działania organu wykonującego funkcje publiczne”.

Dla uzupełnienia powyższego wywodu można wskazać stanowisko Urzędu Ochrony Danych Osobowych dotyczące ograniczonej ochrony prawnej danych osobowych sołtysa przez wzgląd na art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Zdaniem UODO, „zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, udostępnieniu podlega m.in. informacja o organach władzy publicznej, w tym o organach i osobach sprawujących w nich funkcje i ich kompetencjach. W myśl art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, na zasadach i w trybie określonym w jej przepisach, każdemu przysługuje prawo dostępu do informacji publicznej. Prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu jedynie w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych oraz o ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych, jak również ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy. Ograniczenie to nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia i wykonywania tych funkcji, oraz przypadku, gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa.

W związku z powyższym dane osobowe sołtysa, o ile ściśle wiążą się z pełnioną przez sołtysa rolą publiczną i nie wkraczają w jego prywatność, podlegają ograniczonej ochronie prawnej”.

Podsumowując sołtys wykonuje czynności i realizuje zadania związane z pełnieniem obowiązków społecznych oraz obywatelskich pełniąc jednocześnie funkcję publiczną i realizując zadania z tytułu pełnienia funkcji sołtysa.

Oświadczenie składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”

Pisemne oświadczenie świadków, podlega weryfikacji przez Wójta Gminy Wola Uhruska pod względem jego wiarygodności, a następnie jest przekazywane do Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w celu jego zatwierdzenia.

W celu weryfikacji oświadczenia Wnioskodawca może zostać wezwany do przekazania dodatkowych dokumentów, a w przypadku, gdy oświadczenia świadków lub przekazane dodatkowe dokumenty nie są obiektywne lub w nienależyty sposób potwierdzają fakt bezpośredniego udziału wnioskodawcy w działaniach ratowniczych może nastąpić odmowa potwierdzenia.

Do pobrania:

- 1) [druk wniosku](#);
- 2) [wzór oświadczenia świadka](#).

Więcej informacji na temat świadczeń ratowniczych i nie tylko można zasięgnąć na stronach internetowych:

<https://www.gov.pl/web/kgpsp/stanowisko-departamentu-ochrony-ludnosci-i-zarzadzania-kryzysoweg-o-mswia-oraz-komendy-glownej-psp-do-pytan-zgloszonych-przez-samorzady-oraz-osoby-prywatne>

<https://www.gov.pl/web/kgpsp/najczesciej-zadawane-pytania2>